

REALITĂȚEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

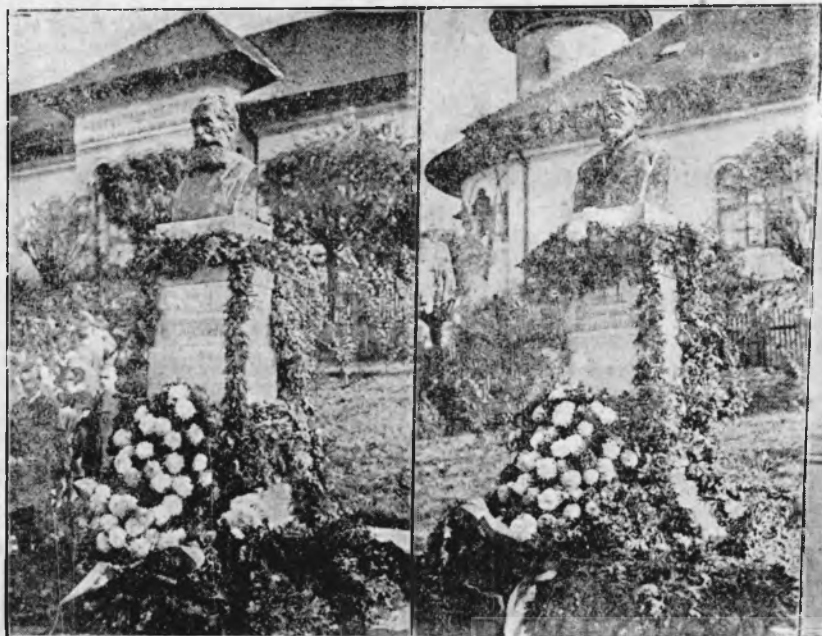
Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regine Maria 38.

EVENIMENTELE SĂPTĂMÂNII

Posteritatea recunoscătoare

Marele prieten al României
Generalul Sosnkowsky

Săptămâna trecută la București a avut loc desvelirea monumentelor a doi mari bărbați: a lui Barbu Petriceicu Hașdeu (1838-1907), cărnă admiratorii i-au ridicat un monument în fața arhivelor statului și a lui Dumitru Onciu (1856-1923). Fotografiile noastre reprezintă cele două busturi și pe d. Prof. Nicolae Iorga, citind un discurs, cu prilejul acestei festivități.

Generalul Casimir Sosnkowski, fostul ministru de războiu al Poloniei, amic intim al Mareșalului Pilsudsky, vizitează, în momentul de față, țara noastră. Instantaneul pe care-l reproducem, înfățișează pe general depunând o coroană, la mormântul soldatului necunoscut.

Prințul Corean Yi, fiul celui din urmă împărat al insulei Coreea, se află în călătorie prin Europa, împreună cu soția sa, principesa japoneză Masaco. Instantanele reproduse de noi înfățișează perechea princiară în haine europenești și în port de ceremonie japonez.

Ministrul de externe al Belgiei care este în al 62-lea an al vieții sale s'a căsătorit de curând cu d-șoara Beckmann, o doctoriță, în vârstă de 38 de ani.

Tineretul școlar, care participă la desvelirea busturilor lui Hașdeu și Onciu.

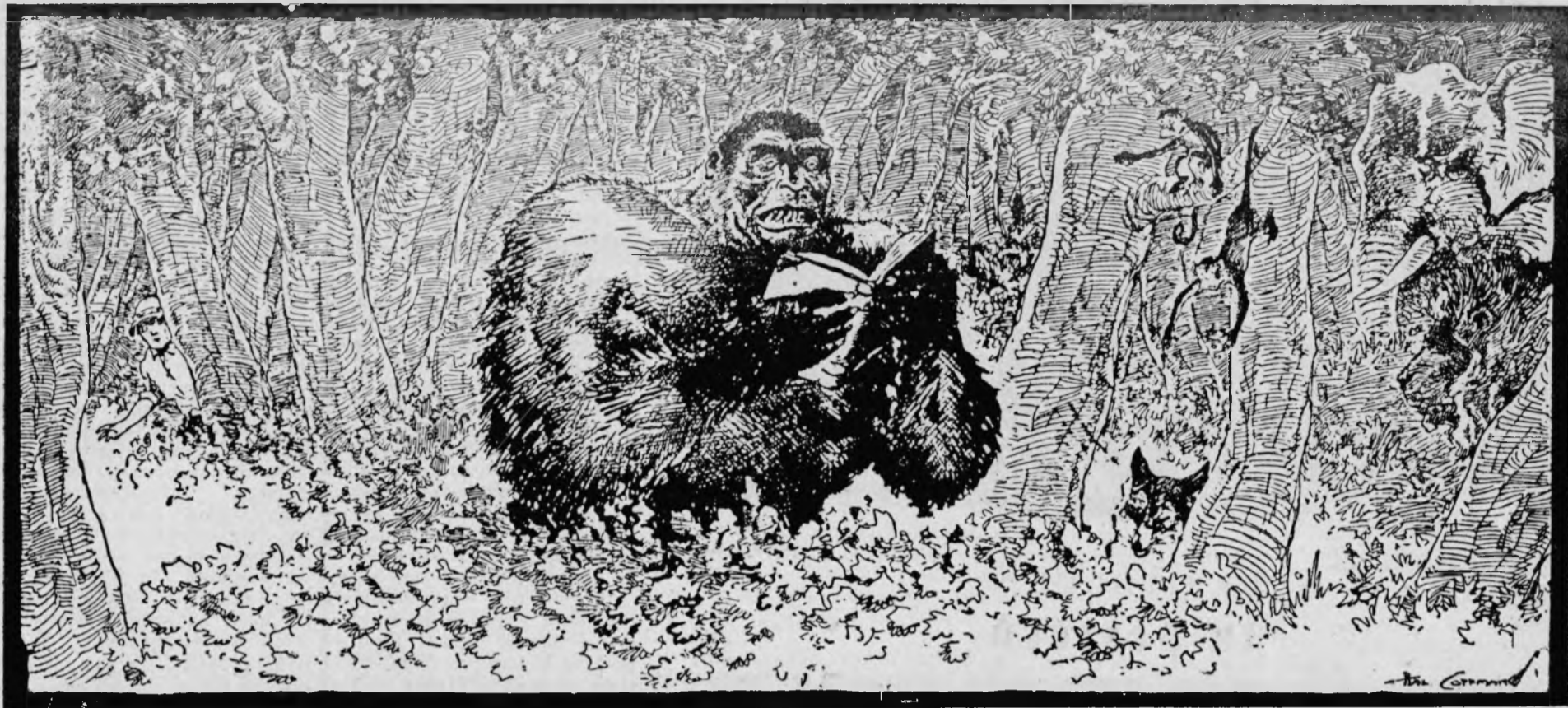

Membrii organizației „Cercul sub-ofițerilor”, ingenuchiază la mormântul soldatului necunoscut.

Instantanee prinse cu prilejul unei parade militare la Oradea-Mare. Fotografia de jos înfățișează pe d-ii: I. Căpitan Iașpescu, II. Prefectul Zăbănt. III. Maior Beliu. IV. General Economu, V. Dr. Egri, primarul orașului.

GORILĂ CARE CITEȘTE

Imaginea din fruntea acestei pagini este anume făcută ca să atragă atenția cititorilor. De o parte se găsesc oameni, de cealaltă maimuțe, lupi, elefanți, urși, și cu toți se miră.

Ei nu pot înțelege ce face această gorilă, din planul întâi al ilustrației, cu ea. Dacă ar vedea-o ținând în mână un toiag sau un par, nu s'ar mira de fel.

Morala pe care trebuie s'o scoatem, din această ilustrație, nu se îndreaptă împotriva Gorilei, care nu știe să citească. Ea ne duce cu gândul la așa numiții oameni civilizați, din orașele noastre, care știind să citească, poartă parul în loc de a ținea în frunte cartea.

DACĂ întâmplător ai întâlni în pădurile Africii o gorilă cugetătoare, înaltă de peste 2 metri, uriașă, și greoaie și ai vedea-o citind, bunăoară „Critica Rațiunii Pure“ de Kant, sau „Nowum Organum“ de Bacon, fără îndoială că te-ai găsi în nimire. Te-ar mira acest lucru cu totul neobișnuit. Ți-ai spune: „Eu însumi n'am citit aceste cărți, și iată aci o gorilă, care le citește.“

Privind ilustrația din fruntea acestei pagini, cititorul trebuie să-și pună întrebarea, care este deosebirea, din punct de vedere intelectual, între ființele omenești cari POT să citească, dar NU CITESC, fiindcă NU VOR, și între gorile, urangutani sau alte maimuțe, care nu citesc, fiindcă NU POT CITI?

Nu s'ar potrivi mai bine ca acela care trăiește în ignoranță să fie o gorilă, care să aibe scuza că nu poate citi nici un fel de carte, decât să fii o ființă cu chip de om, atunci când se mulțumește să rămână în neștiință și nu are nici un îndemn de citit.

Așa numiții oameni civilizați, cari trăiesc în orașele noastre, în care tot la al patrulea sau al cincelea magazin este o librărie, abea dacă-și iau oboseala de a se ținea în curent cu experiența, știința și gândirea omenească.

În țările civilizate, toți oamenii sunt obligați, în timpul copilăriei, să meargă la școală, iar mulți dintre ei după școala primară își termină educația urmând școli mai înalte. Cu toate acestea, viața de toate zilele dovedește, că sunt foarte puțini acei cari părăsind aceste școli, se străduiesc să-și desvolte mai departe mintea. Mai toți rămân în mentalitatea copilărească cu care au început: rămân copiii vieții serioase.

Părăsind băncile școlii, omul își începe cariera pentru care s'a pregătit. De aici încolo dânsul cu toată grija se străduiește să-și hrănească și să-și îmbrace TRUPUL. EI INCETEAZĂ brusc însă de a-și mai hrăni MINTEA.

Ce s'ar întâmpla cu un om, care la ieșirea din școală ar înceta să-și hrănească și să-și îmbrace trupul? Desigur n'ar mai avea multă valoare fizică.

Oamenii încetează să citească atunci când părăsesc băncile școlii, așa în cât aproape nu mai au nici o cunoștință câțiva ani mai târziu. Dar dezvoltarea cea mai importantă pentru om trebuie să fie DESVOLTAREA MINTII. Omul a cărui dezvoltare mintală se oprește de îndată ce a eșit din epoca copilăriei, este un om dela care nu se poate aștepta nici creație în lumea gândurilor.

De sigur că marea problemă a citirii serioase are două laturi. Mulți vor spune, pe bună dreptate: „E foarte lesne să ne îndemnăm ca să citim cărți bune. De unde să obținem însă aceste cărți bune și cum să le ALEG? O simplă privire aruncată în librăria încărcată cu mii de cărți,

e deajuns să descurajeze pe orice om lipsit de discernământ intelectual. Când îndemnăm pe unii să meargă la biblioteca publică și să-și hrănească mintea, aceștia au impresia că-i trimiți la țărnul mării și-i îndemn s'o soarbă toată. Marea întinsă, care este bibliotecă, conține neîndoios mult mai multă hrană pentru minte decât s'o poată înghiți cineva toată, decât ar putea-o înghiți mii de oameni în mi și mi de vieți. Fiecare întreabă, cu drept cuvânt de unde să INCEAPĂ. Fiecare întreabă, cum să facă alegerea? Cum să se încredințeze că nu-și pierde vremea citind cărți învechite și fără valoare?“

Care este scopul citirii? Întâi de toate citim spre a da minții materie de GÂNDIT. Cărțile bune sunt pentru minte același lucru cu ceea ce este hrana bună pentru trup. Nimeni nu este altceva decât ceea ce cugetă. Iar ceea ce cugetă depinde de ceea ce CITEȘTE.

„Cuget, și deci există“, spunea un mare filozof francez. Ca să cugetăm trebuie să CITIM. Citim ca să INVĂTĂM.

Citim spre a ațâța CUGETAREA. Citim spre a obține INFORMAȚIUNILE, de care avem trebuință. Citim de asemenea ca să ne INSPIRĂM. Scrierile oamenilor mari: istorici, filozofi, oameni de știință sau poeți, INSPIRĂ MINTEA, lărgesc orizonturile, stimulează ambiția. Citim adesea și spre a stăpâni mai bine limba pe care o vorbim. Un tâmplar nu poate lucra fără ferestrău, ciocan, triunghi și ce'lalte unelte care îi sunt necesare. Tot asemenea un om nu poate să-și exprime gândurile să trăiască în mijlocul semenilor fără să stăpânească limba pe care o vorbește.

Citim spre a ne înmulți CUNOȘTINȚELE, spre a DESVOLTA mintea, spre a ști cum să vorbim, cum să scriem, cum să ne exprimăm gândurile în mod limpede, întrebându-ne uneltele minții — care sunt CUVINTELE.

Cititul nu e de nici un folos, dacă nu este făcut în mod sistematic, după reguli stabilite și IMPUSE. E foarte lesne a alcătui „liste de cărți“, bune de citit, dar aceasta nu are nici un înțeles pentru omul al cărui timp este mărginit, ale cărui ore de citit sunt puține. Acesta tre-

buie să se instruiască cât mai lesne, și să caute acele cunoștințe de care are absolut nevoie.

Fiecare ar trebui să citească bunăoară, și să înțeleagă pe deplin, o carte bine scrisă, în graiul popular, despre ASTRONOMIE. Trăim într'un cerc mic pe pământul care ne poartă în jurul soarelui, făcând un ocol de aproape 800 de milioane de km. pe an, și la acestea se adaugă alte mii de milioane de km. pe care le face soarele însuși, rotindu-se în jurul vreunui punct și mai îndepărtat încă.

Dacă cineva s'ar trezi într'o casă străină, când ar deschide ochii, nedumerit s'ar întreba: „Unde sunt?“ Tot asemenea când se trezește pe această planetă și ajunge la vârsta când să poată cugeta, el e dator să se întrebe: „Unde sunt?“ Ca să afle răspunsul la această întrebare trebuie să citească cartea de astronomie. Foarte puțini își dar seama cât este de important să știe câte ceva despre univers.

Dacă în sfârșit ne-am dumirit asupra SPAȚIULUI infinit și al TIMPULUI nesfârșit, în care trăim, dacă am aflat câte ceva despre nemărginitele sisteme solare, despre nebuloase, despre comete și despre celelalte minuni cari ne înconjoară, suntem dator să cercetăm mai amănunțit câte ceva, despre pământul nostru, punctul neînsemnat din spațiul urlaș.

Pentru aceasta citește o carte simplă despre GEOLOGIE care-ți va arăta ce este Pământul, ce conține, schimbările încete pentru viața noastră, prin care el a trecut și transformările pe care le suferă și astăzi, cu apariția și dispariția continentelor, cu formarea mărilor și Oceanelor, cu vârsta pietrelor. Vei găsi aci lucruri interesante despre curioasa apariție și dispariție a animalelor de pe pământ și chipul în care s'au produs munții, văile, vulcanii și izvoarele de apă fierbinte.

Fiecare trebuie să mai citească apoi o carte populară despre viața PLANTELOR și a ANIMALFLOR, și o carte elementară de FIZICĂ și CHIMIE, care arată cum se preface lucrurile și cum se produc fenomenele naturale.

Cea mai importantă dintre toate este însă cunoștința DESPRE NOI INSINE, adică cunoștința istoriei omenești și a GÂNDIRII.

Istoria lumii se poate defini ea înși-

ruirea și dezvoltarea, dealungul veacurilor a gândirii, străduinței și planurilor omenești, în calea spre mai bine.

Citirea cărților de istorie are două scopuri: unul de INFORMAȚII și altul de INSPIRAȚIE.

Dacă vei mai citi și pe poeți, mai ușor de înțeles, atunci îți vei forma și sufletul.

Citește viața oamenilor mari ai lumii. Cunoșcând faptele și cariera a cincizeci dintre cei mai de seamă oameni din istorie și trăgând foloase din învățăturile care se desprind din viața lor, vei avea vecinic pilde înaintea ochilor.

Cei mai mari luptători din istorie sunt ALEXANDRU MAGEDON, CAESAR, care a trecut ALPII, și NAPOLEON care a stăpânit lumea. Citește viața lor și trage foloasele din învățătura care se desprinde dintr'însa. Alexandru și-a omorât pe cel mai bun PRIETEN. Caesar a fost omorât de cel mai de aproape pe AMIC al său iar pe Napoleon l-a doborât AMBIIȚIA sa.

Cu excepția lui Isus șase dintre cei mai mari oameni din lume au fost: Homer, Aristotel, Arhimedes, Michel Angele, Beethoven și Shakespeare. Homer și Shakespeare sunt reprezentanți LITERATURII omenești; Aristotel reprezintă FILOZOFIA; Arhimedes ȘTIINȚA; Michael Angelo PICTURA, SCULPTURA și ARHITECTURA; Beethoven MUZICA.

Șase dintre cei mai de seamă cercetători ai Universului și gânditori matematici sunt Copernic, Tycho, Brache, Galileu, Descartes și Newton.

Faptul că acești șase oameni mari sunt de 6 naționalități diferite, ne învață că geniul nu se găsește într'o singură țară, sau la un singur popor. Ei au fost produși de Polonia, Danemarca, Germania, Italia, Franța și Anglia.

Este adevărat, că mai ales la noi în țară, cu greu se pot găsi cărțile cari să aibe sistematizate cunoștințele și să fie totodată ieftine. Ar trebui să se găsiască oameni de bine, prieteni ai culturii, cari să înființeze edituri fără profituri mari. Aceste edituri să se ocupe cu tipărirea și popularizarea cărților bune ale oamenilor mari și aceste cărți să se vândă cu PREȚUL DE COST. Dacă nu se poate spune că prețul cărților este astăzi exagerat, totuși pentru oamenii săraci poate însemna uneori un sacrificiu prea greu de făcut, căci s'au găsit avari cari să caute îmbogățirea la adăpostul apostolatului, care trebuie să fie răspândirea cărții și a culturii.

Mai presus de toate, când citești, CU-GETĂ.

Citește deci toate cărțile bune, citește o carte pe săptămână și la sfârșitul anului vei vedea că ai adunat o comoară de cunoștințe, care te va face mai bun, mai clar văzător, te va înălța, te va face mai stăpân pe sine, mai energic și mai ambițios decât înainte.

CONCURSUL FOTOGENIC AL

Penultima serie de fotografii ale concurentelor. Vom mai apoi vom aștepta

44. Erna Stenzel — București. 45. Mimi Țibana — Vaslui. 36. Elena Baciu — Timișoara 48. Marianna — Cluj. 46. Aurelia Moroianu — Brăila. 38. Marioara Rădulescu — Pitești.
25. Iosefina Diaconescu — Constanța. 28. Țili Grigorewna Beilyn — Galați. 31. Miette Constante — Vaslui. 52. Sabina Horovitz — Iași. 35. Ella Melic — București. 47. Victory
Dingu — Tulcea. 58. — Elena Socec — București.

Am primit până acum peste o mie de voturi, majoritatea din București, urmează apoi în ordine Galați, Cluj, Chișinău, Brăila și Pitești. Buletinele de vot pe măsură
sunt introduse de un funcționar al administrației într'o urnă specială, care a fost sigilată în fața
să se

„REALITATEI ILUSTRATE“

publica o asemenea serie în numărul 43 al revistei și
voturile cititorilor.

33. Fani Cogan — București. 64. Boronkay — Cluj. 50. Elena Petre Părgariu — Cluj. 49. Pramer Marta — Cluj. 51. Lydia Zemonova — București. 54. Eleonora Lncia — Ploești.
62. Lilly Georgescu — Govora. 60. Any Totoreanu — Arad. 42. T. A. Mikalstein — Pitești. 53. Florica Pota, — Iași. 57. Rodica — Tecuci. 55. Darling — Tecuci. 59. Didina Alexandrinovici — Cluj. 63. Eugenia — Cluj. 56. Juki — Tecuci.

1927. Urna aceasta care conține Buletinele de vot va fi deschisă, în prezența autorităților, atunci când votarea se va termina. Concurenta care va fi întrunit numărul cel mai mare de voturi va fi fericita aleasă, pe care s'o trimitem în călătorie de studiu la Paris, și care, după voie va fi angajată într-una din marile case de filme, cu care stăm în legături.

Un bilanț al domniei sovietice în Rusia

LA 7 Noembrie s'au împlinit 10 ani dela revoluția rusiască și întemeierea Uniunii Sovietelor.

Nici astăzi nu este liniște, în republica de peste Nistru, dar fără îndoială că nimeni n'ar fi bănuțit, acum zece ani, că Lenin și prietenii săi, acei nouă tirani ai bolșevismului, vor putea menține atâta vreme, opera lor.

Domnia sovietelor este un sistem politic revoluționar, care dacă poate fi criticat, din punct de vedere al roadelor sale, al avantajilor pe care il prezintă, fața de celelalte

sări. Insuși numele de Rusia s'a pierdut, rămânând din colosul de odinioară o uniune de țărișoare. Republica rusiască, între aceste state, a rămas o parte, care chiar dacă e cea mai mare, nici nu se poate compara însă, cu țara de odinioară. Republica Ucraineană, Caucaziană, Turkestană, Rusia albă, etc., sunt tot atâtea părți, cu drepturi egale, și cu autonomie aproape completă. De formă numai! În practică însă, toate aceste state sunt conduse tot de Moskova și libertatea aparentă nu le folosește la nimic, căci în Rusia sovietică nu există libertate

unui conducătorii cu un ordin religios, căruia îi este îngăduit orice atentat la libertatea individuală, pentru salvarea principiilor de partid. Domnește astfel în Rusia, de zece ani, o adevărată teroare. O poliție politică, foarte ramificată, cunoscută în Europa cu numele de „Ceka” și care folosește mijloacele vechii poliții secrete rusești, arestează și trimite în fața tribunalelor „care judecă sumăr, pe oricine e bănuțit că ar avea alte păreri, decât cele ale conducătorilor.

În locul unui parlament, există un congres al sovietelor, în care se

nici măcar acea dezarmare, de care se vorbea atâta în programele comuniste. Nu există țară, în lumea de azi, în care spiritul militarist să fie mai dezvoltat, ca în Rusia.

La fel ca în toate celelalte direcțiuni, și în chestiunile economice, Rusia sovietică n'a adus nici o politică nouă, și dela teoriile inițiale a trebuit, rând pe rând, să se întoarcă la sistemele vechi, prin tot felul de compromisuri. Țăranul, care este astăzi în Rusia singurul sprijinitor al comunismului, nu este de fel comunist, el continuând să fie proprietar, pe bucată lui de pământ. S'au acordat tot felul de „concesiuni” cetățenilor din statele străine, și s'au încheiat contracte de arendare, ale bunurilor statului.

Care e motivul că totuși Rusia so-

Grafologia

Zi. P. — Iași. A suferit în viață o durere mare pe care din mândrie n'o lasă să fie observată de alții. Fire înțeleaptă. Va avea adesea de luptat împotriva pesimismului și sensibilității. Are energie și grija echilibrului. Simpatice în societate, și-a organizat viața frumos, pentru că iubeste armonia. Nu prea pune preț pe oameni, totuși când e nevoie le sare întru ajutor. Punctuală și disciplinată, literară, păzește mult corectitudinea în societate. Curajoasă. Tare în nenorocire. Un simț estetic dezvoltat. Sărguincioasă. Are în fire ceva atrăgător.

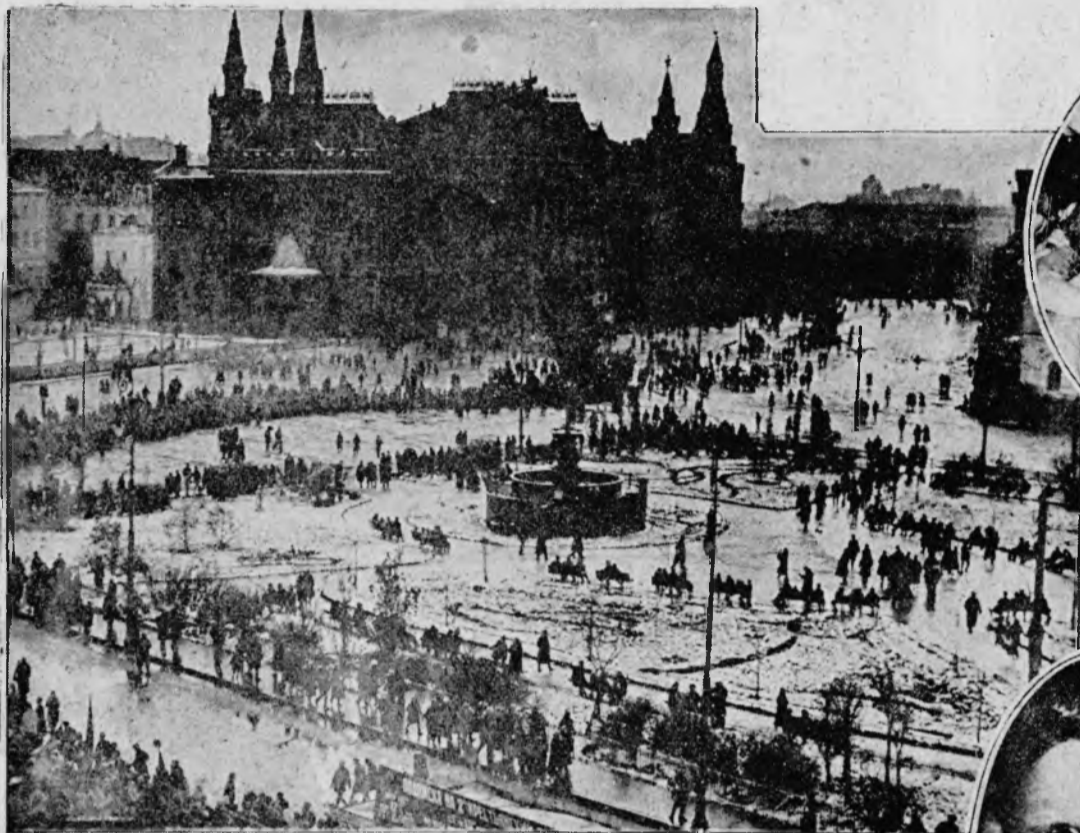
D. F. — Tulcea. Multă fantezie. Fire speculativă. Nervos. Voință mobilă, plietisindu-se repede de un lucru. Carieră greșită în viață și o viață nepotrivită. A încercat schimbarea dar fără rezultat. Talent muzical. Egoist, sensibil. Adesea stă sub influența altora, fără voie. Dispoziția sufletească schimbătoare și agitată. Are sentimentul datoriei dar e sceptic. Uneori nesocotit. Fire polemistă, îi place frumosul, e pătimas în iubire și iubeste cu inima și nu cu creierul.

Carieră greșită. Orice om e mârnat de soartă și de nerăbdare. Își aranjează viața în totdeauna după dispoziția sufletească a momentului și după influențele din afară. Gândește logic înainte de a se apuca de un lucru, dar își alege rău punctul de sprizin așa încât niciodată nu va fi armonios. Așează singur obstacole între fericire și între dânsul. Urmărește fericirea cu energie dar este asemenea celui care în loc să culegă frumos florile, le adună cu grabă ca apoi să le piardă într-o clipă pe toate. Inteligență naturală și dacă n'ar fi atât de nervos și nedisciplinat ar putea să se dezvolte. Are multe aptitudini dar nu știe mult și ceea ce știe nu e destul de lămurit. Infocat, face planuri multe și izbușește să facă câte va dar nu perfect. Este blând, amabil față de oameni, dar nerăbdător. Uneori poate deveni brutal și violent. Deși îi place disciplina însuși nu e disciplinat. Probabil a suferit multă durere. Un erotism dezvoltat dar niciodată n'a fost mulțumit pentru că trăiește prea mult în fantezie.

București-Marienburg I. — Foarte infocat, are inimă bună, nervos, logic deși are idei adesea bizare. Nu alcătuieste un tot armonios, antagonismul între el și mediul e mare. Ambițios, dorește să fie altfel decât toți ceilalți. Deși are spirit critic și putere de analiză, n'are însă darul de a deosebi lucrurile de preț de ceea ce e bagatel. Fire serioasă, nu se dă îndărăt însă de la joc. Poate iubi sincer. Cercetează oamenii cu interes și fără nici un motiv are totuși mulți dușmani. Se pare că nu observă acest lucru și continuă să se poarte cu oamenii bine și să nu atingă pe nimeni. Om hotărât, credincios. Îl interesează arta și literatura, are multă fantezie deși fire erotică nu este însă sensual.

București-Marienburg II. — Ager la minte, la iute hotăriri. Observă imediat situația, e bun cunoscător de oameni. Foarte activ, nu poate să stea nici o clipă fără ocupație. Talentat, delicat, ar mult suflet, idealist, cultură artistică, deși ocupația îl siluște să fie materialist. Are pricepere și la activități productive, însă înclinațiunile sale sunt fine. Spiritual, înnoie și uneori malițios. Foarte sensibil, în fața lumii însă știe să se ascundă. Se reține dela sentimentalism și se fereste de sablon. Manierat și cu gusturi alese. Pune preț mare pe prestigiu. Deși în societate este gămuț, în adâncul sufletului este de fapt melancolic care nu ia viața prea ușor. Femeile îl pot influența repede. Are dorința de a face efect. Este omul care în căsătorie nu el va alege ci el va fi ales. E prevenitor.

Omega.

Sus la stânga: Teatrul răsărit, pe românește Piața Teatrului din Moscova; în medalion cercetași ruși. În mijlocul lor S. M. Budenny, faimosul general cazac, un amic al lui Trozky. Prima figură la dreapta Iosif Stalin, „omul de fier al Rusiei”. În oval Țăranul Michael Ivanovici Kalenin, președinte al comitetului executiv central. Dedesubt o delegată în com. ex. al Sovietelor, din republica tătarăscă din Crimeea, și Alexis Ivanovici Rykoff, președinte

formă de guvernământ, al jertfelor inutile, pe care le-a năpus Rusiei, astăzi trebuie să fie luat în considerare.

Introducerea noii forme de guvernământ a silit Rusia la jertfe. Impărăția de odinioară s'a micșorat cu Finlanda cu Polonia, cu Estonia, Letonia și Lituania, care mai înainte făceau parte din Impărăția rusă și a căror pierdere — Rusia ne mai având eșire la Marea Baltică, va fi simțită multă vreme. Ca rană arzătoare, de veșnic dela ră-

politica.

Oricât ar părea aceasta un paradox, populația din țara bolșevică nu se împarte în partide politice ci se deosebește în două părți: o masă colosală, care nu face parte dintr'un partid politic și care e stăpânită, cu silnicie, de câțiva potențiali. Aceștia alcătuiesc organizațiunile de partide comuniste. Proporția între comunisti și cei cari nu fac parte din nici un partid politic, se poate exprima, socotită în milioane, ca 1 la 145 și se pot ase-

trimi delegați ai orașelor și satelor. Acest congres se întrunește câteva zile, tot la doi ani, spre a îndeplini un program mai dinainte stabilit. Cuvântul conducătorilor este ascultat, fără drept de critică și dacă despotismul nu mai este în mâna unuia singur, el nu e mai puțin apăsător, când se găsește împărțit între câțiva. Aproape nu-i nici o deosebire între felul de guvernare al lui Mussolini și cel al conducătorilor sovietelor rusești.

Sovietele n'au izbutit să realizeze

vietică poate dănuți, deși nici poporul nu trăiește mai bine și nici libertățile nu sunt mai mari, decât în timpul țarismului? Cauza trebuie căutată în indolența poporului rusesc și în oarecare progrese culturale, pe care sovietele le-au realizat, în statul vecin.

Nimic nu e mai dăunător decât experiența, pe care câțiva teoreticieni încearcă s'o facă, în paguba unui popor întreg!

Cunoștința este
pârghia vieții

Nimeni nu știe mai
mult decât învață

Să ne îmbogățim cunoștințele

Industria Sârmei

Dintr'un metru de fier — o sârmă de 42 km.
Uzinele dela Câmpia-Turzii

(Anchetele revistei noastre)

CÂMPIA-TURZII sau Ghiriș este o mică localitate, la vre-o 40 de km. depărtare de Cluj. Până după război această localitate era un sătuleț neînsemnat. După unire, s'au ridicat aici câteva fabrici, în primul rând uzinele „Industria Sârmei” care au transformat Câmpia-Turzii într'un centru important. S'au clădit case, s'au instalat ateliere și au venit să locuiască sute și mii de lucrători, angajați la „Industria Sârmei”, sau la celelalte fabrici.

Istoria omenirii — începând cu cele mai vechi timpuri — se poate împărți în trei epoci: epoca de piatră; epoca bronzului și epoca fierului, în care ne găsim și azi. Intreaga civilizație pe care o avem se datorește dezvoltării metalurgice, și în special metalurgiei fierului. Dela acul de cusut și până la transatlanticurile uriașe, sau podurile aruncate peste râuri, deasupra apelor și prăpăștiilor; dela încheietoarea de gheață și până la motorul puternic de avion; dela drugul de fier, pus în ciment spre a forma betonul armat, și până la locomotiva de cale ferată, sau complicata mașină tipografică, toate sunt făcute din fier. Omul a ajuns să stăpânească pe deplin acest metal.

N'a fost din totdeauna astfel. La început oamenii nu puteau lucra fierul, în atâtea feluri și atât de bine, ca în zilele noastre; nu puteau produce calități de fier variate și care să se poată folosi pentru toate scopurile.

Fierul se utilizează în cantități foarte mari, sub formă de sârmă, mai groasă sau mai subțire și sub formă de cuie, de diferite mărimi.

FĂURĂRIILE DE CUE

După o gravură din secolul XVI.

Astăzi nu dăm aproape nici o importanță unui cui de fier sau bucății de sârmă din care e împletit grilajul, din care e făcut un ac de cap, care se utilizează în construcție, etc. Cu toate acestea, nimic nu este mai sugestiv și mai interesant, decât vizita unei fabrici de sârmă și de cuie de fier.

În trecut, măștrii fierari erau ne-

voiți să-și subțieze singuri fierul, să tragă din el sârmă și să-și facă cuiele de care aveau nevoie, sau pe care le vindeau altora. Astăzi fabrici mari, în toată lumea, produc zilnic mii și zeci de mii de tone, de sârmă și cuie.

La noi în țară cea mai mare fabrică de acest soi sunt uzinele „Industria Sârmei” din Câmpia-Turzii.

Pe o suprafață întinsă de 100 de mii metri pătrați, între drumul de țară și pârâul Racoș, dinapoia unui zid de piatră se ridică semețe turnurile înalte ale acestor uzine. Într'un cuptor imens, încălzit cu gaz metan, sunt aduși în mod automat, unul după altul, druzi de fier, de câte un metru și jumătate și încălziți până se înroșesc. Să ne luăm pe urma unui drug de acestia. Îl vom lăsa să se prăjiască singur, în cuptor, pentru că temperatura de peste 1000 de grade, la cât e încălzit, nu e prea plăcută. Drugul de fier nu cântărește decât vre-o 40 de kgr. A fost adus dela Reșița, sau din străinătate, și după ce a fost descărcat, din vagonul de cale ferată, în depozitul fabricii, când i-a venit rândul, a intrat în vâlvația focului. Stă câteva ceasuri în cuptor, ca apoi apucat de un cârlig și împins de doi oameni, s'o porniască repede, în mașina care-l va subția: roșu și svârlind scântei drugul de fier pătrunde în laminor. Tipând de mânie sau de durere, svârcolindu-se ca un șarpe, bucată de fier ese de cealaltă parte a laminorului, trece prin alte mașini, care-l subțiază mai mult, se întinde, se lungeste se sbate și în cele din urmă aleargă de se încolotocește, în jurul unui mosor uriaș. Toată operația durează câteva minute. În acest timp fierul s'a răcit: a devenit sârmă dintr'un metru și jumătate cât avea la început măsoară acuma 30 de metri.

Dar sârma astfel obținută n'ar putea fi de nici un folos. Ea trebuie să fie coaptă, spălată și lustruită. Pe lângă aceasta e nevoie să se facă dintr'însa diferite alte calități, să fie trasă în tot felul de dimensiuni, să fie acoperită cu un strat de aramă sau cu unul de zinc și în sfârșit, uneori, să slujească la facerea cuielelor. Coacerea se face în cupetoare speciale, unde

sârma, așezată în vase de pământ refractare este încălzită domol. Ca să se facă sârma mai subțire, nu mai e nevoie să se încălzească fierul. Sârma groasă, — după ce e spălată cu un anumit „săpun”, o soluție a cărei compoziție o cunosc singuri lucrătorii, și care are o bază alcalină, așa încât să feriască fierul de rugină, — trece prin deschi-

deri tot mai mici, încolăcindu-se pe rând, de pe un mosor pe altul. Rotirea mosoarelor se face cu ajutorul unei mașini uriașe de vapor, le 3000 cai putere și cu ajutorul a două motoare de gaz, de câte

1500 cai putere necare. Aceleași mașini, mișcate toate cu gaz metan, slujesc și la fabricarea cuielelor. Colacii de sârmă sunt înghițiți de mașinile cari taie bucăți agale dintr'însa, în vreme ce un ciocan, mai puternic sau mai mic — după mărimea cuielelor care se produc — izbește cu precizie și regularitate unul din capetele bucății de sârmă, așa încât să formeze capul cuiului

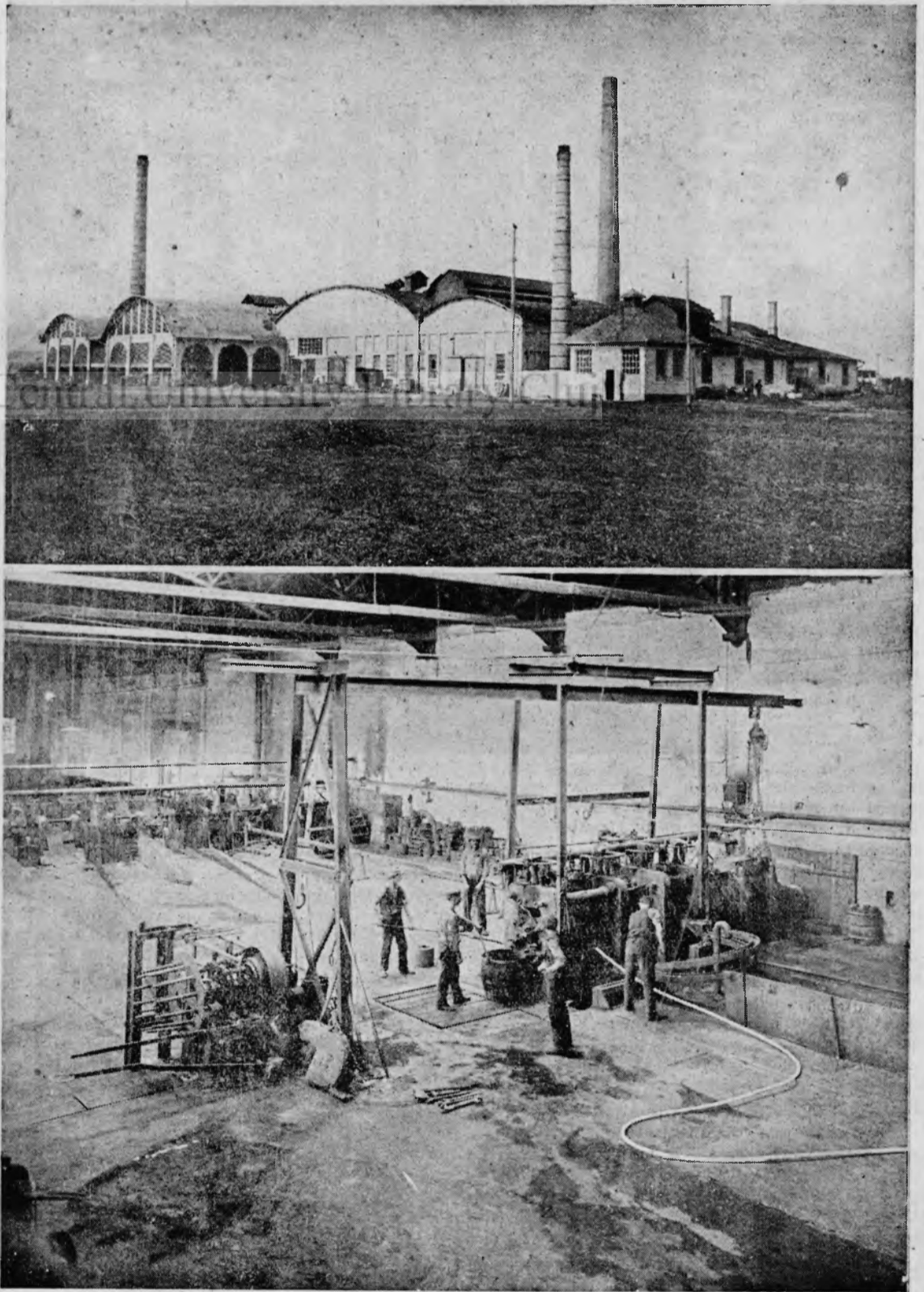
Tăierea sârmei se face pieziș și astfel se alcătuieste vârful ascuțit. În fabrica de cuie sgomotele ciocanelor, care izbesc — unele mai des și mai încet, altele mai rar și mai puternic — produce o larmă de iad. Sârma groasă cât bățul, se transformă în cuie cu o regularitate matematică, în urma izbiturilor puternice, date de un ciocan mecanic, care ar putea dărâma o stâncă cu o singură lovitură. O mașină, în fața căreia rămâi uimit, de precizia cu care lucrează, face din sârmă agrafe pentru hârtii. Alături alta, cu o iuteală prodigioasă, fabrică cuie subțiri și lungi, ca un ac, din drugul nostru de fier dela început, trecut de 4, sau 5 ori prin laminoare de toate dimensiunile, s'au produs, în cele din urmă, 42 de kilometri de o sârmă subțire ca firul de păr. Sârma aceasta a fost pusă într'o soluție de sulfat de cupru și s'a acoperit astfel cu un strat de aramă. Dar după voie lucrătorul s'ar fi putut opri la o sârmă ceva mai groasă, din care să facă apoi cuie sau, ducându-o în uzina de sârmă zincată, s'o acopere cu un strat de zinc.

Zincarea sârmei este o operațiune foarte interesantă. Depe un sul, sârma e trasă, încet de tot, printr'o baie lungă, în care se găsește o so-

s'a consumat, se introduc, ca electrozii, alte plăci de zinc.

„Industria Sârmei” din Câmpia-Turzii s'a dezvoltat atât, încât acoperă toate nevoile țării noastre. În câțiva ani de zile, ea a reușit să determine pe comercianți să-și cumpere sârma și cuiele, de care au nevoie, dela dânsa, pentru că produce tot atât de bine ca și străinătatea și cu mult mai ieftin. În anul acesta, producția totală trece de 25 mii de tone și este astfel aproape egală cu producția Poloniei, o țară renumită pentru metalurgia ei. Într'o singură zi „Industria Sârmei” transformă 174 mii de kilograme fier. Dacă toată această cantitate s'ar transforma în sârmă din cea mai subțire, lungimea firului produs ar fi destul de mare ca să ajungă dela București până în insula Tahiti, la antipodul țării noastre; cu producția din 2 zile, s'ar face înconjurul pământului, trecând prin cei doi poli.

„Industria Sârmei” întrebuințează câteva mii de lucrători și pune în circulație mărfuri de peste 300 milioane lei anul. Are o școală de ucenici, o cohortă de cercetași, o echipă de fotbal, o colonie pentru muncitori și alcătuieste singură un orașel întreg. Anual plătește, în salarii, mai bine de 30 de milioane

Vedere laterală a uzinelor „Industria Sârmei”; jos Laminoarele în lucru.

luție de acid sulfuric. Sârma e legată de un pol, al unei baterii electrice puternice, în vreme ce polul celalt se leagă cu niște plăci de zinc, confundate și ele în baia de acid sulfuric. Curentul electric, care merge dela zinc la sârmă, duce zincul pe firul de fier și astfel sârma, care se înfășoară la celalt capăt al băii, este sârmă zincată. Din când în când, dacă zincul din baie

fei, iar Statul incasează, sub formă de impozite directe, circa 10 milioane lei pe an.

Deși are de luptat cu tot felul de greutate, și mai ales cu neînțelegera multora dintre consumatori și cu neprecizarea unora dintre guvernanti, „Industria Sârmei” a izbutit să ajungă una dintre cele mai importante fabrici din țară.

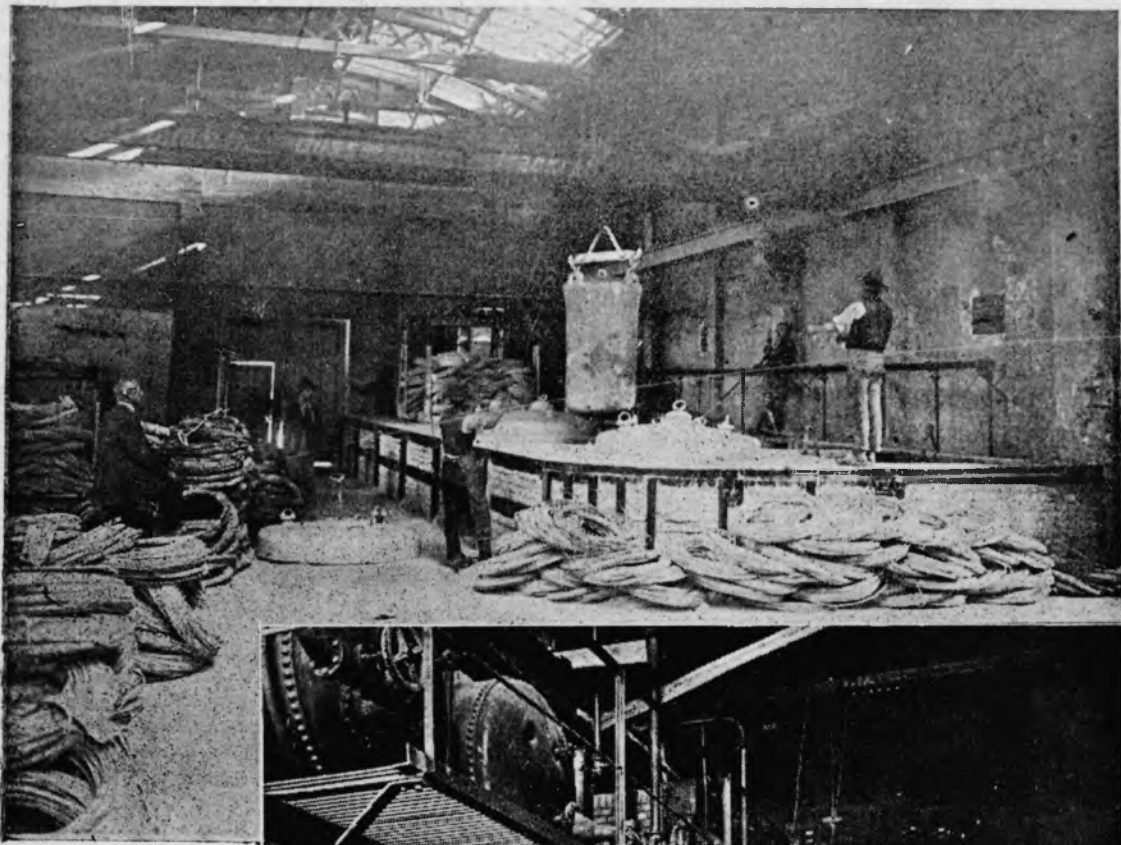
(Continuare la pag. 10.)

Amenționat că „Industria Sărmii” folosește energia gazului metan ca forță motrică.

În mijlocul Ardealului se găsește una dintre cele mai de seamă bo-

pensate prin avantajile pe care le-ar trebui să le ofere întrebuințarea unui combustibil care nu costă aproape nimic pe distribuitori. Prețul gazului metan a fost fixat la o

șezat, produc o impresie adâncă asupra vizitatorului, care pleacă dela industria sărmii cu sentimentul și al micimii lui și al uriașei opere pe care a întreprins-o omul.

Coacerea sărmii se face în cuptoare speciale.

Căldările uriașe în care se arde gaz metan și se produc vapori pentru turbina de trei mii cai putere.

gății naturale ale României: **gazul natural sau metanul**. Acest gaz, care iese din pământ, atunci când e în stare pură nu are nici un fel de miros, este ceva mai ușor decât aerul și aprins arde cu o flacără foarte puțin luminoasă dar foarte caldă. Există astfel un combustibil mult mai eficient decât cărbunul și decât petrolul.

Existența gazului metan a determinat așezarea unei părți din industria românească în ținuturile din mijlocul Ardealului, în Câmpia-Turzii, în Mediaș, la Dicioșanmartin, la Turda, etc.

Gazul metan este scos din pământ și trimis pe conducte până la locul unde se întrebuințează. La fel cu gazul de iluminat, scos din distilația cărbunilor de pământ, cu metanul trebuie umblat cu precauție, căci poate da naștere la explozie.

Exploatarea gazului metan o au două societăți: una alcătuită sub stăpânirea ungurească și pusă sub sechestru, alta înființată după unire, o societate națională la care participă și statul. Aceste două societăți au astăzi o conducere comună. Din păcate însă, neținând seama de interesele superioare ale economiei naționale, cei chemați să distribuie și să fixeze prețurile acestui combustibil, procedează într-un mod care adesea jignește pe industriași și dezavantajele pe care întreprinderile le au prin așezarea lor excentrică (la marginea țării), nu sunt com-

sumă prea mare și unele întreprinderi sunt pătinate în dauna celorlalte.

Gazul metan după ce e măsurat, în contoare speciale la uzinele „Industria Sărmii” din Câmpia-Turzii, este împărțit în două. O parte încălzește uriașele căldări pentru producerea vaporilor cari să miște turbina de 3000 de cai putere; iar o altă parte intră în motoarele cu explozie de 1500 de cai putere fiecare. Tot gazul metan se întrebuințează și la încălzitul druzilor de fier cari intră în laminor.

Munca neîntreruptă, uriașele mașini în mișcare, șgomotele și bubuiturile ciocanelor care cad pe capetele cuilor, tipătul fierului care trece prin laminoare, acel dute vino al fiecăruia, nimeni ne pierzând o clipă, toată energia fiind întrebuințată cu folos și calculat, dela muncitorul care trebuie să aibe atenția încordată la desfășurarea grabnică a sărmii, până la lucrătoarea care primește cutia plină de cuie adunate de pe magnetul care le-a ales și le-a

Cornul și Orchestra „Gutenberg” a muncitorilor Grafici Clujeni, aranjează Sâmbătă la 26 Nov. a. c., orele 8 seara, cu concursul cornului și al orchestrei, un mare BAL CATERINA în Căminul muncitorilor constructori (strada Văii 7), la care cu onoare sunteți invitați a participa împreună cu oaurata D-v. familie.

Posta redacției

Emil Beșchea — Brăila. Din nenorocire a fost: „contrar .. la coș.” Trimiteți jocuri mari pe românește și atunci se vor publica. Cuvinte care trebuiesc căutate în Dicționar nu pot forma obiect de joc.

Emil Bozdog, Alba-Iulia. — Am primit fotografiile de concurs și imediat ce le vor veni rândul se vor publica. Publicăm majoritatea fotografiilor „în care cât de, cât se deslușește ceva” (!) Concurenții să aibe răbdare

Pompilică C. Ionescu, Buzău. — Primim cu plăcere fără obligație, chiar fără obligația de a publica, dacă nu vor corespunde exigențelor noastre, căci nu noi dar publicul are pretenții mari și trebuie să fim circumspecți.

Ion Teulea, București. — Articolul Dvs. va fi publicat imediat ce ne Veți rimite fotografia referitoare la „Botezul Equatorului”.

Ilio A. Bedrosin, Piatra-Neamț — Trimiteți corespondență de probă.

Dtr. Barklay — Cronica Dvs. din Bacău fiind prea lungă n'a putut fi cuprinsă în coloanele revistei noastre. Vă rugăm să trimiteți eventual dări de seamă scurte a evenimentelor literare, sportive sau artistice pe care doriți să le semnalați.

HOTELUL
RESTAURANTUL
și CAFEUL

„BUCUREȘTI”

DIN MERCUREA-CIUC
DE SUB ANTREPRIZIA d-lui VASS GEZA
S'a renovat și reorganizat complet

Prețurile cele mai reduse. — Orchestră celebră în fiecare seară. — Casă de rangul I și cel mai mare local central de întâlnire al intelectualilor și voiajorilor

Avertisment

Există imitațiuni, al căror ambalaj seamănă foarte mult cu cel al Veritabilului Franck cu Râșnița de cafea, însă calitatea acestor imitațiuni este mult inferioară acestuia. Vă avertizăm de atari imitațiuni, dacă cereți în mod explicit

Veritabil Franck
„cu Râșnița de cafea”

HEINRICH FRANCK SÖHNE SA R-BUCUREȘTI-BRASOV.

481

In atențiunea d-lor Voiajori!

Trecând prin Ciuc, cea mai bună, comodă, luxoasă și convenabilă stațiune este la:

Hotel, Restaurant și Cafeu

LAURENȚZI

din GHEORGHENI (Jud. Ciuc)

Casa de primul rang. — Orchestra în fiecare seară.
Garaj pentru automobile.

SENZAȚIONAL

O NOUĂ MINUNE A CHIMIEI DIN SECOLUL AL XX-LEA

S'a inventat o vopsea de neli în diferite culori, care noaptea și în ori ce loc întunecat, luminează ca o instalațiune electrică.

Nu conține fosfor. Nici ploaia, nici zăpada nu are efect asupra ei și durează 10-15 ani.

Statele din occident au și luat inițiativa, în mod oficial, ca firmele instituțiilor, și ale stabilimentelor bancare, industriale și comerciale, ca și numele și numerile străzilor, ale tramvaelor, trenurilor și vehiculelor, precum și semnalele de atențiune, la încrucișări de străzi, pe cabine electrice, și tabletele sonerilor, să fie vopsite, cu această vopsea luminoasă.

Invențiunea este patentată.

Avantajele acestei vopsele sunt incalcabile.

În Cluj se instalează un mare atelier special, de pictat, cu această vopsea luminoasă, care la cerere trimite imediat maestrul, în orice parte a Țării, atunci când vre-o întreprindere are lucrări mai mari.

Prețurile sunt cele mai minimale, necalculându-se, în atelierul central din Cluj, de cât lucrul și costul vopselei.

Cerți conspecte, arătându-ne lucrările ce aveți de executat, cu această vopsea luminoasă.

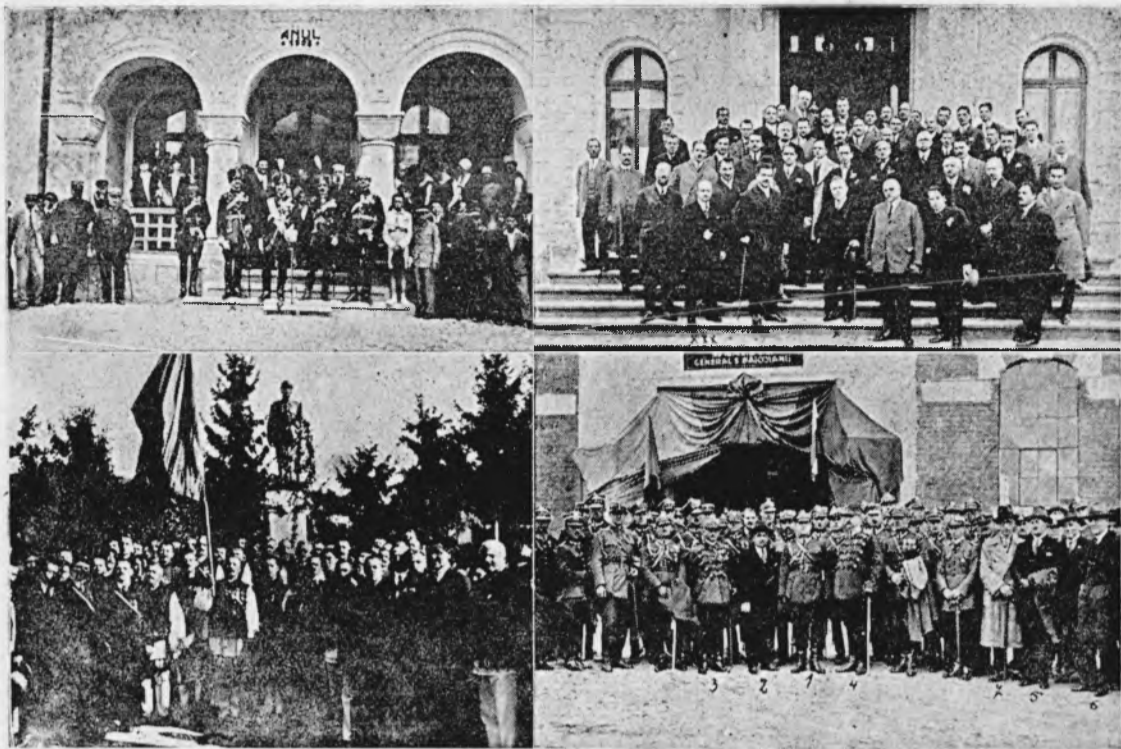
Adresați orice cereri și comenzi

D-ului PETRE PĂRGARIU

Reprezentant General al Vopselei Luminoase Patentate, la Redacția revistei „Realitatea Ilustrată”. — Cluj, Str. Regina Maria 36. — București, Calea Victoriei 39.

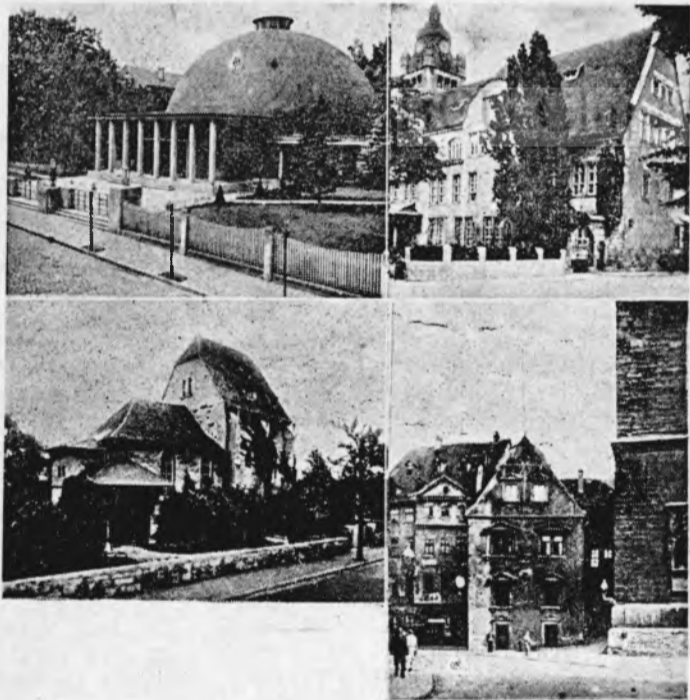
INSTANTANELE NOASTRE

Evenimentele zilei la Târgoviște

Sus la stânga, domnii: General Săvescu și General Comănescu în fața școlii de cavalerie, primind defilarea. La dreapta: vizita d-lor Miștri C. Dimitriu (x) și Mrazec (xx) la Târgoviște. În fața d. I. Dimitriu, Prefect al județului Dâmbovița (xxx). Jos la stânga: grupul demobilizaților în fața monumentului „Petroșița“. Jos la dreapta: vizita misiunii poloneze la școala de cavalerie din Târgoviște. 1. Comandantul misiunii; 2. D. Ioan Dimitru prefectul județului Dâmbovița; 3. d. colonel Trandafirescu, comandantul școlii de cavalerie; 4. d. colonel Andronescu, comandantul garnizoanei; 5. D. Marinescu prim-președinte al Tribunalului Dâmbovița; 6. D. Cosma Petrescu, prim-procuror; 7. d. Nicoloe Ionescu, primarul orașului Târgoviște. (Fotografiile trimise e Foto-Zisn).

Jena

Jena: dela stânga la dreapta și de sus în jos: Planetarium Zeiss; Universitatea, Biserica lui Schiller și pivnița în care s'a hotărât lupta pentru Independență a Germaniei.

JENA! de sigur mulți ar fi auzit de acest nume! Dar puțini sunt acei ce-și dau seama de însemnătatea acestui oraș modest ca aspect. Jena e podoaba cea mai scumpă a studențimii. E lumina ce o împrăștie atâtor suflete ce vin să se încunună — apoi — în laurii biruinței. E locul de care se leagă amintirile atât de sfinte ale lui Goethe, Schiller și Nietzsche. Sunt versurile lui Goethe ce și rătăcesc și azi încă ecoul lor, în mintile oamenilor ce l-au admirat și-l admiră. E mărturia veșnică a capo d'operei Wallenstein, pe care Schiller a cugetat-o și a scris-o în simpla și frumoasa grădină, din fața institutului Meteorologic de azi. Pe veci va rămâne la locul de cinste piatra mare și grea pe care și-a așezat pergamentul Schiller, ca să conceapă această operă plină de măreție și în concertul duios al păsărelelor, ce ciripeau sărind din pom în pom, să-i inspire fermecătoarele lui versuri.

Jena a fost de multe ori Paradisul de contemplare al marelui filozof Nietzsche.

George D. Vasiliu.

D. Buzdugan (x) din Inalta Regență, urmându-și cura la Piștia. (Instantaneul Realității).

Un ultim instantaneu al steei de cinema Henny Porten. (Foto-Realitatea)

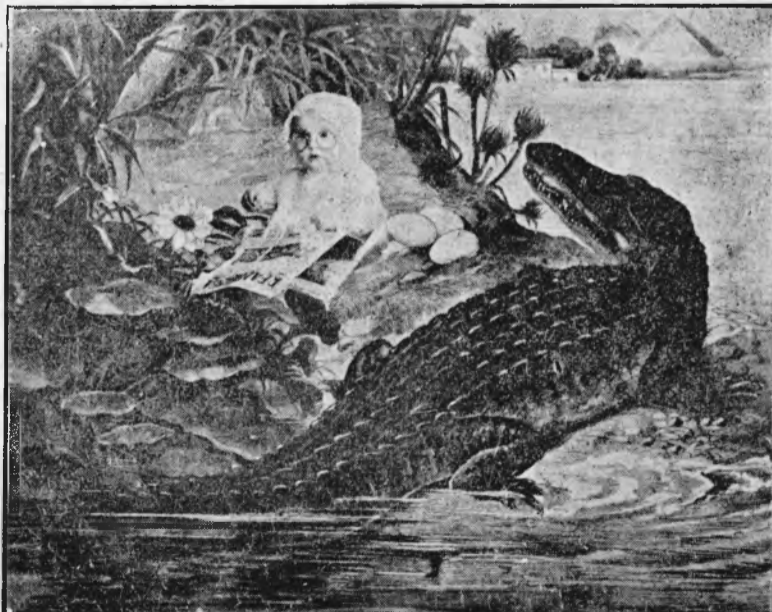
Un rege democrat: Regele Belgiei cu soția în plimbare cotidiană. Regele a avut grija să-și ia umbrela de acasă, pentru cazul că l-ar surprinde ploaia pe drum. Care subprefect sau șef de cabinet, la noi în țară ar fi făcut a fel și nu s-ar fi slujit de „automobil“.

Generalul roșu a murit: Aurel Stromfeld, fostul comandant suprem al armatelor roșii ungurești, care a stat un an și jumătate în închisoare și în urmă a fost funcționar într-o fabrică de pălării, a murit în vârstă de 49 ani, bolnav de difterie grea. A fost condus la mormânt de un grup numeros de muncitori

Zena Beeg, ambasadorul albanez la Praga, care a fost omorât de un student albanez, un tânăr de 18 ani, cu 2 gloanțe de revolver

Cea mai mică cititoare a „Realității Ilustrate“. Revista noastră a pătruns în toate straturile sociale și este citită de mare și de mic. D. I. Onodi, Fotograf în Brăila ne-a trimis această admirabilă fotografie, care reprezintă pe drăgălașa sa fetiță Magdalena, în mână cu revista noastră. Incurajările pe care le primim dela cititori sunt pentru noi tot atâtea îndemnuri de a face din revista „Realitatea Ilustrată“ o publicațiune cât mai interesantă.

